

ZLOČIN U KORENICI

IZVJEŠTAJI SA PRAĆENJA

25. listopada 2011. godine – čitanje optužnice, izjašnjavanje o krivnji, predlaganje dokaza

Započeo je ponovljeni postupak čitanjem optužnice, nakon čega su optuženici izjavili da se ne smatraju krivima te su zastupnik optužbe i branitelji predložili dokaze.¹

24. studenog 2011. godine – dokazni postupak saslušanjem svjedoka

Izveštaj: Vlatka Kuić, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava -Osijek

Postupak su pratili i: Jelena Borić, iz Ureda OESS-a u Zagrebu, konzulica Republike Srbije u Rijeci Mirjana Milenković, novinar „Novog lista“.

Na raspravu nije pristupio svjedok Perica Bičanić koji je opravdao svoj izostanak dostavljanjem liječničke potvrde u kojoj je navedeno da nije sposoban za vožnju na duži put.

Svjedočenje Mile Lukača

Svjedok je izjavio da mu je teško ponavljati što je preživio, da je davao iskaze nekoliko puta, i da ne želi da mu se više postavljaju pitanja, već je zatražio da se samo pročitaju iskazi koje je do sada dao.

Branitelj I.-optuženika je prigovorio čitanju iskaza svjedoka i predložio da ipak svjedok iskaže čega se sjeća.

ŽDO je bio suglasan da se iskazi pročitaju, a eventualno da se pitanjima svjedoku ukaže na eventualne razlike.

Vijeće je riješenjem prihvatio prigovor branitelja te zatražilo od svjedoka da iskaže čega se sjeća o zarobljavanju i boravku u zatvoru u Korenici.

Svjedok je započeo iskazivati o danu kada je zarobljen i odveden u Korenicu. Rekao je da je po civilnom zadatku išao u Vaganac na put koji je organizirao svećenik Josip Bogović, radi sakupljanja tijela desetak ubijenih osoba. Budući da je imao automobil za pogrebnu pripomoć, uputio se zajedno sa deset ili jedanaest osoba, među kojima su bile i dvije časne sestre, kao i svećenik Bogović. Zapovjednik poligona iz Slunja „Cvijo“ dopratio ih je do Ličkog Petrovog Sela i predao vojsci, za koje je kasnije shvatio da su bili „martićevci“. U njihovoj pratnji došli su do Vaganca, koji je 2 do 3 km udaljen od Ličkog Petrovog Sela i tamo su se zadržali 10 do 15

¹ Ročište nismo pratili. Navedene podatke saznali smo naknadno iz medija, putem branitelja optuženika i ŽDO-a. Detaljnije podatke nemamo, budući da monitori nisu prisustvovali navedenom ročištu, a Županijski sud u Rijeci ne daje primjerak zapisnika monitorima, iako zapisnik tužitelju i braniteljima bude naknadno dostavljen.

minuta, dok je svećenik Bogović sam izašao iz auta provjeriti mrtve. S obzirom da mrtve nisu uočili, vratili su se u pratnji „martićevaca“ do Prijeboja, pa zatim do Korenice.

Kada su stigli u Korenicu u večernjim satima, ondje ih je dočekalo dvjestotinjak osoba, koje su imale brade, brkove, bile su neobrijane i prljave. Ondje je bilo „općenarodno veselje“. Pri ulasku u policijsku postaju morali su proći kroz špalir ljudi koji su ih udarali puškama, kišobranima i čim su god stigli. Uzeli su im satove, prstenje i druge vrijedne stvari koje su imali kod sebe te su ih odveli u podrumske ćelije. Ne zna točno tko je od zarobljenih bio u kojoj ćeliji. On je bio zajedno sa Nikolom Nikolićem, Draženom Rendulićem i Štefancem.

U prvim danima najviše ga je tukao Željko Kovačević zvan „Prč“. Znao ga je tući štapom po ramenu, a jednom prilikom kada se nakon zamaha izmakao, udario ga je po glavi. Od tog udarca danas ne čuje 40 % na desno uho i ima šumove.

Izvodili su ih iz ćelija i tukli svaka dva sata. Osim iz priča, ne zna tko ih je tukao, poznat mu je neki dečko iz Ličkog Osika koji je trenirao boks. Nije mogao vidjeti tko ih je tukao jer su bili izudarani i krvavi oko očiju. Njemu su izbili sve zube.

Iako je svjedok htio prekinuti svoje svjedočenje, nastavio je iskazivati da su ga oko Nove godine (1992.) izveli van, gdje je u krugu bilo deset do petnaestak osoba, pa su ga nagurivali jedan na drugog i tukli. Znali su ga zalijevati i hladnom vodom po tijelu i odjeći, a nalijevali su mu hladnu vodu i u usta. Potom su ga vratili u ćeliju. Sjeća se da mu je tada bilo jako hladno i da nije imao pokrivač. Nije mogao nikoga prepoznati, ali sjeća se da se ponavljalo ime „Švijuk“ i „Prč“.

O Švijuku i Paniću

Za „Švijuka“ misli da bi to trebao biti I. optuženik. Zna da ga je tukao u grupi zajedno sa drugima. Ne zna točno što mu je I.-opt. radio jer je prošlo već puno godina, ali zna da su ih sigurno tukli I. i II. optuženici.

Ne sjeća se optuženika iz prvih dana svoga zatočenja. Sjeća se da ga je Šuput znao staviti uza zid i udarati ga nogom obuvenoj u vojničkoj čizmi po glavi. Poznato mu je da su obojica optuženika bili u „garavoj“ ili „čađavoj“ jedinici, kojom je zapovijedao Svetine, a bili su smješteni u policijskoj postaji iznad garaža, gdje su i spavali. Rekao je da nisu dobivali batina u trenucima kada je Svetinu dolazio do njih.

Nije mu poznato tko je vršio nadzor nad zatvorom i tko je zapovjedao. Potvrdio je da su dolazila djeca iz škole i mokrila po njima. Tada ih je čuvao opt. Šuput.

Za Panića se ne sjeća točno kada ga je prvi put vidio i što mu je konkretno radio, ali zna da su optuženici bili u grupi koja ga je zlostavljala. Naveo je da su se optuženici promijenili od tada.

Za II.-optuženika je rekao da je u inkriminirano vrijeme bio crn, zguren i da je imao specifične usne. Nije znao objasniti kako je znao da je II.-optuženik osoba po imenu Milan Panić, ali je rekao da su se osobe koje su ih mučile znale dozivati, pa je tako povezo osobu sa imenom. U Korenici je saznao prvi put za Milana Panića. Nije mu poznata druga osoba po prezimenu Panić iz Debelog Brda. Ne zna tko ga je još osim „Prča“ podvrgavao elektrošokovima, ali zna da su optuženici tada znali bili u grupi. Reкао je da ga je Dado Krnić udarao nogom u genitalije. Poslije toga je 15 dana mokrio krv.

Na upit predsjednice vijeća „da li je Šuput dolazio sam po njega u ćeliju i izvodio ga van te ga tukao, od kojih udaraca je pao na pod te zadobio rupu na desnoj stani tjemena“, svjedok je odgovorio da misli da je tako bilo.

Zatim je upitan da pojašni od čijeg udarca u glavu mu je oslabljen sluh², svjedok je rekao da mu je teško danas točno reći, da ne može odjeliti događaje, da više ne zna što mu se koji dan događalo. Nadalje je iskazao da su ih prisiljavali da se zatvorenici međusobno tuku, pa je tako on

² Na početku svjedočenja svjedok je rekao da ga je osoba pod nadimkom „Prč“ udarala štapom po glavi i više puta po ramenu, a nakon što se svjedok izmaknuo, udario ga je po glavi, nakon čega danas ne čuje 40% na desno uho i ima šum u glavi te je u daljnjem iskazu izjavio da ga je I.-optuženik udarao iz okreta nogom obuvenom u čizmu u glavu, zbog čega slabije čuje.

morao tući Dražena Rendulića i obrnuto. Kada bi nekome od zatvorenika nešto slomili, toga su znali par dana pustiti na miru.

Osobno je morao pomagati Nikoli Nikoliću u garaži prilikom bojenja i popravaka automobila, pa se sjeća da su tako radili na autu prvooptuženog. Rdilo se o "Citroenu Visa".

Nakon što je pogledao optuženike, prepoznao je II.-opt. Panića. I.-opt. Šuputa bi teško prepoznao. Od boravka u zarobljeništvu u Korenici ima problema sa pamćenjem.

Status prilikom zarobljavanja

Rekao je da je svećenik organizirao put u Vaganac kada su zarobljeni, da su svi zarobljeni kao civili iako je Nikola Nikolić, kojega nije poznavao od ranije, bio aktivan policajac, a za Dražena Rendulića misli da je bio u pričuvnom sastavu policije.

Iako je u travnju 1991. godine postao pripadnikom pričuvnog sastava policije u 5. Policijskoj postaji Slunj, nikada nije imao policijsku iskaznicu niti je imao svoje oružje. Rekao je da su u selu imali jednu pušku, koja je uvijek bila na straži. Osobno nikada nije bio na straži sa puškom u ruci. Poznato mu je da su seljani držali straže, a da ih je policija u tome samo kontaktirala i usmjeravala.

Predsjednica vijeća pročitala je iskaze koje je svjedok dao tijekom istrage i na glavnoj raspravi.³ Svjedok je rekao da je točno sve što je tada iskazao.

Prigovor na iskaz svjedoka

I.-opt. Željko Šuput prigovorio je na iskaz svjedoka te napomenuo da nikad osobno nije imao brkove, osim kratko vrijeme nakon izlaska iz zatvora.

Svjedočenje Dražena Rendulića

Svjedok je iskazao da je u jutarnjim satima 9. ili 10. rujna 1991. godine vozio autobus na relaciji Zagreb-Bihać. Zaustavljen je u Ličkom Petrovom Selu, zarobljen i odveden u Korenicu. Po ulasku u policijsku postaju u Korenici morao je proći kroz špalir gdje su ga tukli. U postaji ga je ispitivao i tukao Petar Žigić. Nakon toga je odveden u podrumsku ćeliju, u kojoj je bio tučen, ali ne zna tko ga je sve tukao, osim Veselinovića, za kojeg misli da se zvao Željko, koji je dolazio nekoliko puta tijekom noći u ćeliju i maltretirao ga.

Nije poznavao I.-optuženog prije zarobljavanja. Nije mu poznato kojoj je formaciji pripadao. O njemu je saznao od drugih osoba koje su također bili zatvorene u ćelijama i mučene. Poznato mu je da su u drugoj ćeliji bili Stipe Kuruzović i Nikola Sertić, jer je zajedno sa njima trebao biti razmijenjen za trojicu zarobljenih „milicajaca“ iz Korenice. Nakon pregovora o razmijeni, Petar Žigić je pristao da se samo svjedoka razmijeni za trojicu „milicajaca“ zarobljenih u Slunju, pa je tako dan nakon zarobljavanja razmijenjen.

Na pitanje predsjednice vijeća: „Da li su ga tijekom boravka u Korenici tukli optuženici?“, svjedok nije mogao potvrditi, jedino je bio siguran da ga je tukao Veselinović. Za II.-opt. Panića čuo je od drugih da im je znao donositi kruh.

Svjedočenje Nikole Nikolića

Iskazao je da je bio zarobljen 15. listopada 1991. godine kao pripadnik Ministarstva unutarnjih poslova u Vaganacu, kada je zajedno sa kolegom Draženom Rendulićem, dvojicom civila, dva

³ Svjedok je dao svoj iskaz u istrazi 03. 01. 2007. godine i na glavnoj raspravi 10. 01. 2008. godine

svećenika i dvije časne sestre u dogovoru sa bivšom JNA trebao pokupiti mrtva tijela iz sela koje je bilo sapljeno do temelja. Išli su sa dva automobila. Iako su bili u pratnji pripadnika JNA, u Ličkom Petrovom Selu zaustavili su ih „Beli orlovi“, koji su preuzeli daljnju pratnju te ih dopratili do Vaganca. Tamo su vidjeli da su tijela spaljena po kućama. Po povratku u Ličko Petrovo Selo dočekalo ih je mnoštvo koje je lupalo po autima i htjelo ih izvući iz automobila. U Prijeboju su bili zaustavljeni od 13. „Garave“ i „martićevih milicajaca“. Ondje su im pretresli automobile. Bili su maltretirani psihički i fizički. Oni su ih dalje preuzeli i odveli u Korenicu pred stanicu „milicije“, gdje ih je dočekalo nekoliko stotina ljudi. Sjeća se da su njega, Lukača i Dražena Rendulića izvadili iz auta i batinali u jednom voćnjaku, koji se nalazio iza kuće. Pri ulasku u policijsku postaju morali su proći kroz špalir. Udarali su ih kamenjem, nogama. Sjeća se da je pri ulasku u ćeliju udaren pištoljem po glavi, a kasnije su ih sve tukli do nesvjesti. Maltretiranje je bilo danonoćno. Poznato mu je da su za zarobljenike bili zaduženi „milicajci“, koji su bili smješteni iznad garaža u sklopu policijske postaje. Sjeća se da je nakon dva mjeseca njegovog boravka palo mjesto Čanak, pa su tada dovezeni i zatvoreni Ante Čargonja, dr. Alo Ivančić, dr. Vlado Leoni i Nikša Karamatić, te da je toga dana, iako maltretiranje nije nikada prestajalo, zlostavljanje bilo intenzivnije.

U grupama su dolazili i tukli ih i optuženici. Premlaćivali su ih te bi otišli. Napomenuo je da su ih optuženici tijekom prva dva mjeseca zarobljeništva dolazili tući. Također, i nakon što su preuzeli nadzor nad zatvorom. Posljednjih mjesec dana intenzitet zlostavljanja se smanjio, no i tada su im naređivali da se zatvorenici međusobno tuku, pa se on morao tući sa Rendulićem i Bičanićem, a tom prilikom bio je prisutan i to gledao Kovačević. Znali su ih vani polijevati hladnom vodom. Polijevali bi ih po ustima, glavi, sipali su im vodu za vrat pa su nakon toga morali stajati po dva sata vani. To su im radili po noći i bili su u grupama. Ne zna točno tko je to činio.

Ne zna tko je dovodio djecu da mokre po zatvorenicima. Sjeća se da su svećenika Bogovića skinuli pred djecom i ženom te ga omalovažavali. Sjeća se da mu je jednom prilikom došao opt. Panić, izveo ga u hodnik te mu stavio nož pod vrat i zaprijetio da će mu on suditi. Od batina koje je dobio bile su mu slomljene obje ključne kosti, a nakon što se malo oporavio, izveli su ga van na hladnoću da pere automobile. Tada su bili prisutni i optuženici, a Kovačević Željko ga je tom prilikom tukao palicom, sve dok nije pao u nesvijest. Tijekom boravka u zatvoru morao je popravlјati automobile pripadnika 13. „Garave“. Optuženici su se izmijenјivali i čuvali stražu dok je popravljao automobile. Tamo su ga čuvari znali udarati, ali to je ovisilo koliko su bili pod utjecajem alkohola. Sjeća se da je popravljao i Šuputov automobil („Citroen visa“) koji je bio crvene boje. Tom prilikom je opt. Šuput prijetio da će za plaću dobiti batina, ali ga na kraju ipak nije tukao.

Tijekom boravka u Korenici znali su ih voditi na strijelјanje izvan policijske postaje, ali su kasnije saznali da su to činili kada su dolazili stani promatrači i osobe iz Crvenog križa.

Nakon 6 mjeseci boravka u zatvoru, prilikom rada u radionici, zapazio je osobe u bijelim uniformama, koje su imale oznake Crvenog križa. Otišao je do prvog, koji ga je upitao kako se zove i gdje su ostali. Tada je shvatio da se nalazi na popisu nestalih osoba. Vratili su ga u radionicu, a tamo mu je stražar rekao da je pogriješio što je to napravio i zaprijetio mu da će ga ubiti. Nakon pola sata pozvali su sve pritvorene u postaju, a ondje se nalazio i Pric Nikola, koji je bio glavni za pregovore. Ondje su se nalazile i druge osobe koje su ih ispitale bez nadzora „milicajaca“ i obećali im da će ih razmijeniti. Zatim su ih vratili u ćeliju i tražili su od njih da počiste sve ćelije i hodnike. Nakon toga su ih osobno pretražili, izveli van i stavili u „maricu“. Njega, Lukača, Rendulića i Peru Bičanića vozio je Milorad Žigić u Knin. Tamo je proveo u zarobljeništву još 2 mjeseca.

O statusu u vrijeme zaroblјavanja

Svjedok je iskazao da je zaroblјen kao aktivan pripadnik MUP-a RH, da je sa zapovjednikom razgovarao da će u Vaganac ići u civilnoj odjeći i da neće biti naoružan, iako je bio zadužen

puškom i pištoljem. Napomenuo je da se policija nije uključivala u organizaciju seoskih straža. U Korenici je bio ispitivan o naoružanju.

Na upit branitelja II.-optuženog je li prilikom prepoznavanja II.-optuženika prepoznao po visini, svjedok je odgovorio da ga nije prepoznao po visini, nego po izgledu.

Poznato mu je da su I.-opt. Šuputa zvali Švijuk, da je taj nadimak dobio po ocu. II.-opt. prije zarobljavanja nije poznavao, a sada ga poznaje po imenu i prezimenu. Drugooptuženik je u inkriminirano vrijeme imao dugu kosu.

Branitelj je predložio da svjedok i II.-optuženik stanu jedan pored drugoga, s obzirom da je svjedok u istrazi rekao da je Panić visok oko 185cm. S obzirom da je optuženik puno niži od svjedoka, obrana sumnja u zamijenu identiteta.

Vijeće je riješenjem odbilo prijedlog branitelja kao nevažan, budući da je svjedok rekao da je visok oko 170 centimetra, te da će II.-opt. optuženik navesti svoju visinu prilikom iznošenja obrane.

Slijedeća glavna rasprava zakazana je za **23. siječnja 2012. godine u 10,00 sati.**

23. siječnja 2011. godine – nastavak dokaznog postupka

Izvjestava: Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava

Svjedočenje - Dražen Rendulić

Rekao je da je 15. listopada 1991. zarobljen u Korenici, gdje je bio do 14. travnja 1992. Tada je prebačen u Knin. U Kninu je boravio do sredine listopada 1992. Dan prije zarobljavanja sa svojim kolegama krenuo je u mjesto Vaganjac gdje su trebali pokupiti mrtva tijela te ih dostojno sahraniti. Pri povratku su uhićeni i odvedeni u zatvor u Korenicu. Tamo su ga tukli u dvorištu postaje, u hodniku i u prostorijama gdje su ih ispitivali.

Svjedok nije želio dalje iskazivati te je zatražio da ostane pri iskazu sa prijašnje rasprave.

Dodao je da su ih najviše tukli Željko Kovačević zv. "Prč", Barač, kojemu ne zna ime, te osoba nadimka „Zviždo“.

Ne sjeća se opt. Šuputa kao ni opt. Panića.

Predsjednica Vijeća podsjetila je svjedoka kako je prilikom ranijeg iskazivanja izjavio da su prvooptuženi Šuput i drugooptuženi Panić bili u Korenici te da su nosili plave milicijske uniforme. „Ako sam to rekao onda je tako i bilo“, izjavio je svjedok.

Potom ga je podsjetila na njegov raniji iskaz kada je rekao da je Šuput bio u špaliru stražara koji su u hodniku tukli zarobljenike, da je Milan Panić u više navrata tukao u njegovoj nazočnosti Nikolića i Bičanića, a da mu je Milan Lukač rekao da ga je Šuput udario nogom u glavu, udarcem iz okreta. Svjedok je rekao kako stoji iza svega navedenog.

Osim Milana Panića u zatvoru je bila još jedna osoba s prezimenom Panić. Optuženike prije Korenice nije poznavao. Ne zna od kada su optuženici bili u zatvoru u Korenici, tj. ne sjeća ih se od prvih dana.

Na pitanje tužitelja odgovorio je da ga je po dolasku u Korenicu ispitivao stariji policajac na okolnost pripadnosti ZNG-u, policiji i sl. Odgovorio mu je da je bio pripadnik policije te da je dužio poluautomatsku pušku, da su čuvali položaje u Drežniku i okolnim selima. Kasnije su ih saslušavali i u Kninu. Na daljnja pitanja odgovorio je da misli da je optuženi Šuput bio prisutan kad su išli cijepati drva i da su mu Nikolić i Lukač pričali kako su ih tukli Šuput i Panić, za Bičanića se ne sjeća da je pričao isto. Kazao je kako misli da su optuženici bili obični vojnici, ne vjeruje da su bili pripadnici rukovodećeg kadra.

Na pitanje branitelja prvooptuženika odgovorio je da su stražari bili obučeni u „milicijske“ uniforme. Dolazili su i drugi koji su ih tukli, bilo ih je i u civilnim i u maskirnim uniformama.

Optuženike je vidio nakon tih događaja ponovno u Gospiću na sudu.

Misli da je nadimak Šuputa bio „Švijuk“.

Na pitanje branitelja drugooptuženog rekao je da je prilikom uhićenja bio u civilu i da nije imao naoružanje.

Za imena i prezimena optuženika saznao je od Bičanića i Nikolića za vrijeme boravka u Korenici jer oni su i poznavali optuženike.

Nakon što je prvooptuženik svjedoku predočio njegov iskaz sa glavne rasprave iz prethodnog postupka (održane u siječnju 2008.) kada je izjavio da ga on nije tukao, a da je u istrazi rekao kako ga je tukao gumenom palicom te ga upitao da li se tih događaja više sjećao za vrijeme istrage u Gospiću ili za vrijeme rasprave vođene na ŽS u Rijeci, svjedok je potvrdio da je optuženik imao palicu u rukama ali ne može sa sigurnošću reći da li ga je baš njegova palica i zahvatila.

Svjedočenje – Perica Bičanić

Rekao je da je uhićen 23. listopada 1991. i odveden u Korenicu, gdje je bio do 14. travnja 1992. U zatvoru su ga tukli, bio je maltretiran. U početku nije niti znao tko ga je tukao. Optuženike nije poznavao od ranije. Vidali su se u Korenici. Bili su vrlo mladi, nadobudni. Nekad su oni bili u grupi koja ih je maltretirala. Jednom prilikom opt. Panić došao je u ćeliju u kojoj se nalazio svjedok. Bio je pijan, psovao mu je majku ustašku. Repetirao je u njega pušku no, na sreću tamo se nalazio jedan njihov milicajac koji je spriječio posljedice.

Na pitanje da razjasni razlike u iskazima datim u istrazi i na glavnoj raspravi kada je rekao da ga nisu tukli već da su ga vrijeđali i maltretirali, dok je u istrazi tvrdio da su ga tukli, svjedok je pojasnio da ga niti jedan od optuženika nije pojedinačno tukao, no, bilo je ponižavanja. Dodao je i da nije mogao procijeniti od koga je zadobio udarce kada su ga tukli u grupi.

Opisao je i događaj kada je prao automobile, kada je opt. Šuput, koji ga je za to vrijeme čuvao, dobio naređenje od nadređenog da ako “mrdne” može slobodno u njega pucati. Optuženi mu je tada objašnjavao što će on biti, u smislu narodnosti, u njihovoj državi.

Svjedok je spomenuo i osobu zvanu “Prčo”. Zaključio je da je bio pripadnik interventne policije. “Taj mi je polomio 12. i 13. lumbalni kralježnjak, slomio ruku, ključnu kost, grudni koš...”, prisjetio se svjedok.

Prvih 10-ak dana boravka u Korenici bio je natučen, razbijene glave pa nije mogao vidjeti tako da ne zna sa sigurnošću da li su optuženici bili u Korenici od samog početka njegovog boravka. Kasnije ih je vidao.

Kovačević zv. "Prčo" najviše ga je tukao i još dvojica, no, njihova imena nije nikada saznao. Nakon 2. mjeseca bili su manje maltretirani.

Svjedok je dodao kako osobno zamjera opt. Šuputu što je imao običaj pljunuti na čovjeka pa je tako pljuvao na mladića koji mu je popravljao auto, ali i na njega također.

Bili su nemoćni, opt Šuput je dozvoljavao drugima da ih vrijeđaju. Iz općine su tako vikali na njih i nazivali ih kojekakvim imenima. Sve to se događalo prilikom cijepanja drva u Korenici.

Misli da je opt. Šuput rekao da se može pucati u zid, da se metak može odbiti i pogoditi ih, ali da za to nitko ne može odgovarati jer je to "rikošet."

Dokazni prijedlozi

Županijski državni odvjetnik nije imalo daljnjih dokaznih prijedloga.

Branitelj prvooptuženika predložio je saslušanje svjedoka Vejnović Milenka koji je bio rezervni policajac. Ostao je kod dokaznih prijedloga predloženih na raspravi 25. listopada 2011.

Branitelj drugooptuženika također je ostao kod dokaznih prijedloga sa navedene glavne rasprave.

Drugooptuženi Panić predložio je saslušanje Čortan Milovana u svojstvu svjedoka, kao i svoje supruge Milanke Panić.

Županijski državni odvjetnik protivio se saslušanju navedenih osoba odnosno uvođenju novih dokaza iz razloga što bi to dovelo do odugovlačenja samog postupka te ne bi doprinijelo utvrđivanju bitnih činjenica vezanih za kazneno djelo.

Rješenje vijeća

Vijeće je donijelo rješenje temeljem kojeg je usvojen prijedlog za ispitivanjem svjedoka Nikole Žigića, Rade Stankovića, Maloduš Ljube i Milenka Vejnovića. Ostali dokazni prijedlozi su odbijeni.

Na idućoj raspravi zakazanoj za **22. ožujak 2012.** predviđeno je saslušanje svjedoka Alda Ivančića.

Zapažanja monitora:

U više navrata tijekom svjedočenja svjedok Dražen Rendulić izbjegavao je odgovore na postavljena pitanja pozivajući se na iskaze dane na ranijoj raspravi u prethodnom postupku. Na upit predsjednice vijeća zbog čega se ustručava govoriti te je li u pitanju nelagoda i strah zbog prisutnosti optuženika, svjedok je odgovorio niječno.

Nakon što su mu predočene neke od njegovih ranijih izjava svjedok je odgovarao „ako sam to izjavio onda je to tako“.

Nakon što je svjedoku optuženik predočio njegove iskaze dane u istrazi pred sudom u Gospiću i na iste okolnosti iskaze dane na glavnoj raspravi u Rijeci, konkretno kada je u istrazi izjavio da ga je opt. udario gumenom palicom, a na glavnoj raspravi da ga opt. nije tukao, svjedok je

odgovorio „pa pišite ono što je bilo na glavnoj raspravi“. Na upit predsjednice vijeća što je u stvari točno, svjedok je slijegao ramenima.

Promatračima nevladinih organizacija nije odobreno dobivanje preslike zapisnika s ročišta pa postoji mogućnost da su imena i prezimena svjedokinja i svjedoka, kao i osoba koje se spominju u njihovim svjedočkim iskazima, pogrešno navedena.

22. ožujka 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Izvyštava: Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava

Na današnje ročište odazvao se svjedok Aldo Ivančić.
Svjedok Milan Mrla nije pristupio, a o njegovom saslušanju vijeće će odlučiti naknadno.

Prijedlog branitelja za izuzećem sudske vještakinje

Branitelj II.-okrivljenika Milana Panića zatražio je izuzeće sudske vještakinje prof. dr. Renate Dobi-Babić s obrazloženjem kako nije korektno da je vještačenje oštećenika, a i samih okrivljenika vršila ista osoba.

ŽDO se protivilo prijedlogu branitelja jer smatra kako je nedopustivo reći za vještaka da je pristran pri tome ne iznoseći konkretne činjenice koje bi potkrijepile tu tvrdnju. Također taj prijedlog za izuzeće vještaka iznosi se tek u ponovljenom postupku, a cilj mu je odugovlačenje postupka.

Obrana svoj prijedlog ne vidi kao upiranje u pristranost vještaka. Branitelj I.-optuženika bio je suglasan s prijedlogom branitelja II.-optuženika, smatrajući kako se taj prijedlog nije niti mogao ranije isticati jer kao branitelj I.-optuženika je angažiran tek kasnije.

Rješenje vijeća

Vijeće je odlučilo da nema razloga za izuzeće stalne sudske vještakinje prof. dr. Renate Dobi-Babić kao ni za izuzeće njenog nalaza i mišljenja.

Prof. Dr. Renata Dobi-Babić, stalna sudska vještakinja sudske medicine

Ostala je kod ranijeg nalaza i mišljenja.

Aldo Ivančić – svjedočenje

Od kraja prosinca 1991. do kraja veljače 1992. bio je zatvoren u Korenici. Zarobljen je u Čanku kao pripadnik 128. brigade HV-a. U zatvoru je bilo 5-6 ćelija koje su nekada bile krcate. Ponekad su ih tukli na hodniku, a ponekad ispred, na otvorenom. Ponekad su izvođeni pojedinačno, a ponekad u grupama. Sjeća se Lukača, Bičanića i Nikolića. Oni su ponekad bili zajedno s njim u istoj ćeliji. Zarobljeni su nakon njegova dolaska u Korenicu. Od povreda pretrpio je kontuzije

bubrega, slomljenu kost na ruci. Hrane je bilo malo, jeli su jednom dnevno. Spavali su na priručnim ležajevima jer prostora za krevete nije bilo. Poimence ne zna osobe koje su ga tukle. Neke od njih zapamtio je vizualno. Optuženike nije zapamtio. „Nisam siguran da su I.-opt. i II.-opt. bili oni koji su mene osobno zlostavljali“, rekao je svjedok. Nije se mogao sjetiti niti tko je tukao oštećene Bičanića, Nikolića i Lukača. Na njima je vidao razne ozljede. Što se tiče njegova statusa u zatvoru rekao je da je bio zatvorenik, misli da je dobio status ratnog zarobljenika, ali nikad mu nije nitko izričito rekao da ima taj status.

Nakon što je svjedoku predložen dio njegova ranijeg iskaza, kada je izjavio da je vidio Šuputa obučenog u uniformu i da se on korektno ponašao, svjedok je potvrdio da ga je Šuput vodio na ispitivanje, a da Panića nije vidao do odlaska u Knin.

Ne sjeća se da se spominjao nadimak „Švijuk“ i ne zna na koga bi se taj nadimak mogao odnositi, a nije mu poznat niti nadimak „Prč“. Stražari su bili obučeni u maskirne uniforme JNA, moguće je da je i opt. Šuput također imao takvu uniformu.

„Prvooptuženog Šuputa se sjećam, ne mogu reći da se prema meni ponašao nekorektno, a ni prema drugima“, završio je svjedok svoje iskazivanje.

U nastavku dokaznog postupka uz suglasnost stranaka **pročitani su iskazi svjedoka** koji u ponovljenom postupku nisu saslušani. Svjedoci Marijan Luketić, Ivica Luketić, Mirko Luketić, Živko Matovina, Jure Matovina⁴, Milorad Žigić⁵, Nikša Karamatić⁶, Vojin Vukadinović⁷, Brane

⁴ Navedeni svjedoci bili su zatvorenici koreničkog zatvora gdje su tučeni i maltretirani na razne načine, no, niti jedan ne tereti okrivljenike.

⁵ Bio je pričuvni pripadnik policije tzv. „SAO Krajina“, obavljao je dužnost saobraćajnog policajca. U dvorištu zgrade u kojoj je bio zatvor vidao je optuženike obučene u policijske uniforme. Na zatvorenicima nije primjećivao ozljede.

⁶ Zarobljen je kao pripadnik 128. brigade u operaciji napada na Čanak. Optuženici su mu neprepoznatljivi nakon proteka vremena pa ne može tvrditi da ih je vidao u Korenici.

⁷ Poznaje okrivljenike još iz djetinjstva. Vidao ih je u Korenici i u zatvoru. Bili su obučeni u uniforme i mobilizirani, ali ne zna u koju jedinicu.

Perković⁸, Jovica Žakula⁹, Damir Milec¹⁰, Nikola Žigić¹¹, Ante Pleša¹², Milan Mrle¹³ nisu teretili okrivljenike.

Dana 19. i 20. ožujka 2012. u prisutnosti stranaka u Korenici saslušani su u svojstvu svjedoka: Pavlič Milan, Ranko Luketić, Dušan Nahoda, Jure Smolčić, Ranko Holjevac, Rade Stanković, Nikola Žigić, Ljuba Maloduš, Nešo Čudić, Milenko Vejnović, Marko Luketić, Nikola Perković.¹⁴

Dokazni prijedlozi

Vijeće je usvojilo dokazni prijedlog branitelja I.-optuženika, da se od Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata zatraže informacije o kretanju i ratnom putu okrivljenika kao i informacije o jedinicama u koje su oni bili raspoređeni. I dalje je po njima uloga optuženika, a i razdoblje za koje se I.-optuženik tereti da je boravio u koreničkom zatvoru, dvojbena. Također predlaže da se od istog centra pribavi podatak o liječenju, tj. medicinska dokumentacija za I.-okrivljenika, kada je zaprimljen i otpušten u Dom zdravlja u Udbini, ukoliko raspolažu tim informacijama.

Iduće ročište glavne rasprave zakazano je za **26. travnja 2012. godine.**

26. travnja 2012. godine – nastavak dokaznog postupka

Izveštava: Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava

Izvođenje materijalnih dokaza

Na današnjem ročištu izvršen je uvid te su pročitani slijedeći materijalni dokazi:

- izvještaj Centra za socijalnu skrb za okrivljenike,

⁸ Milana Panića poznaje još iz školskih dana. Jednom prilikom došao je sa jednom osobom u njegovu kuću te od njegove majke tražio da mu preda automobil i traktor koji se nalazio garaži. Došli su zbog pljačke...

⁹ Tijekom studenoga 1991. u Korenici je boravio nekoliko dana tijekom kojih je posjetio Šuputa u bolnici u Udbini gdje se liječio.

¹⁰

Bio je dragovoljac Domovinskog rata. Nakon rata sreo se sa Panićem u selu gdje je on živio s obitelji nakon što se vratio iz izbjeglištva. Između njih razvilo se prijateljstvo.

¹¹ Poznaje okrivljenike. S opt Panićem bio je na terenu. Od 1992. do 1995. bio je stalno u službi u policiji u Korenici. 1992. čuvao je zgradu policije. U garaži su osim zaposlenika radili i neki zatvorenici. Šuput nije bio u policiji. On je bio vojnik.

¹² Bio je zarobljen i odveden u zatvor u Korenicu. Dok je bio u zatvoru viđao je opt. Panića. Niti on, a niti Šuput, nisu ga tukli niti zlostavljali.

¹³ Bio je pripadnik ZNG i zarobljen je od strane „Belih orlova“. Odveden je sa drugim pripadnicima 128. brigade u zatvor u Korenicu gdje je viđao oštećene Nikolića, Rendulića i Bičanića. Okrivljenike ne poznaje i ne zna jesu li bili u zatvoru u Korenici.

¹⁴ Na raspravi njihovi iskazi nisu pročitani.

- zapisnik o prepoznavanju sa liječničkom dokumentacijom,
- rodni listovi okrivljenika,
- svjedodžbe okrivljenika,
- potvrda Ugovora o kreditu,
- fotografija kuće okr. Milana Panića,
- dopis PP Korenica,
- dopis zatvora u Rijeci,
- medicinska dokumentacija za okr. Željka Šuputa,
- nalaz stalne sudske vještakinje Renate Dobi-Babić,
- dopis PP Karlovac, PP Slunj i PP Korenica,
- socijalna anamneza Centra za socijalnu skrb Gospić za okrivljene Milana Panića i Željka Šuputa,
- dopis Doma zdravlja Slunj, Korenica,
- zdravstveni karton za Ivicu Luketića,
- dopis Hrvatskog memorijalno dokumentacijskog centra.

Dokazni prijedlozi

Zamjenik županijske državne odvjetnice u Rijeci nije imao novih dokaznih prijedloga.

Branitelj I.-okrivljenika predložio je da se Hrvatskom memorijalno-dokumentacijskom centru ponovi upit radi dabivanja preciznijih odgovora, jer branitelj smatra da dobiveni odgovori nisu konkretni.

Branitelj II.-okrivljenika predložio je čitanje iskaza supruge svoga branjenika Milanke Panić koja je spremna posvjedočiti o činjenicama koje bi osporile vjerodostojnost i zakonitost radnje prepoznavanja, kao i svjedoka Mileca koji je prisustvovao razgovoru sa Nikolom Nikolićem, koji je kazao kako Milan Panić prema njemu nije poduzimamo nikakve nezakonite radnje.

Očitovanje o dokaznim prijedlozima

Zamjenik županijske državne odvjetnice protivio se prijedlogu za ponavljanje upita Hrvatskom memorijalno-dokumentacijskom centru navodeći kako prisutnost okrivljenika u Korenici u inkriminiranom razdoblju nije sporna.

Protivio se i prijedlogu branitelja II.-okrivljenika za čitanje izjava jer iste nisu ovjerovljene, izrazio je sumnju u njihovu vjerodostojnost. Što se tiče same radnje prepoznavanja, naveo je kako se VSRH u svojoj odluci očitovao o navedenoj radnji.

Rješenje Vijeća

Vijeće je odbilo sve dokazne prijedloge.

Izmjena pravne kvalifikacije kaznenog djela

Zamjenik županijske državne odvjetnice izmijenio je pravnu kvalifikaciju kaznenog djela. Izmjena je rezultat provedenog dokaznog postupka.

Novom izmjenom optužnog akta optuženici se terete za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, a ne kao ranije za kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika.

S obzirom na navedenu izmjenу branitelji okrivljenika zatražili su primjereni rok radi pripreme obrane svojih branjenika.

Iduće ročište glavne rasprave zakazano je za **5. lipnja 2012. godine**.

5. lipnja 2012. godine – nastavak dokaznog postupka, obrane optuženika, završni govori stranaka
--

Izveštava: Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava

Dokazni prijedlozi

U nastavku dokaznog postupka branitelj 1. okrivljenika predložio je da se pribavi spis ŽS u Gospiću posl. br. K-4/03, spis ŽS u Karlovcu posl. br. K-4/04-282 te Rješenje VSRH posl. br I Kž 862/03-8.¹⁵ Ujedno je predložio i da se sasluša kao svjedok Svetozar Karan i to na okolnosti stanja u zatvoru u Korenici.

Predložio je da se od mirovinskog i invalidskog osiguranja pribave podaci o invalidnosti, statusu oštećenika, tj. da se razjasni da li su oni bili ratni invalidi ili civilni invalidi rata.

Zamjenik ŽDO protivio se dokaznom prijedlogu obrane navodeći kako je VSRH u predmetu koji je u tijeku za zločin u Korenici u svojoj odluci bio jasan.

Protivio se ponovnom saslušanju svjedoka i oštećenika kao i pozivanja u svojstvu svjedoka Svetozara Karana.

Branitelj 2. okrivljenog rekao je da treba imati u vidu presude ŽS u Gospiću i ŽS u Karlovcu, a koje se tiču kaznenog djela stavljenog na teret okrivljenicima. Činjenični opisi trebali bi se preklapati u svim segmentima.

Također predložio je da se Hrvatsko dokumentacijsko memorijalnom centru iznova uputi dopis sa upitom da razjasne odakle zaključak da je PJM posebna jedinica milicije jer njegov branjenik tvrdi da se radilo o pograničnoj jedinici milicije.

¹⁵ Svetozar Karan je 30. srpnja 2003. pred gospićkim županijskim sudom proglašen krivim i osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 15 godina. Pod točkom 1 opis djela koje je počinio identičan je opisu djela koje se stavlja optuženicima na teret, a na štetu oštećenika Nikole Nikolića i Mile Lukača. VSRH tu je presudu ukinuo i predmet vratio na ponovljeno suđenje. Ono se održalo pred karlovačkim županijskim sudom koji je 30. lipnja 2005. Svetozara Karana proglasio ponovno krivim i osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 7 godina.

Zamjenik ŽDO očitujući se o ovom dokaznom prijedlogu naveo je kako se sud već u dva navrata obraćao Hrvatsko dokumentacijsko memorijalnom centru vezano za dokaznu arhivu. Gdje god je postojala dvojba oni su odgovorili da nemaju podataka ili da nemaju dostatnih podataka.

Rješenje vijeća o dokaznim prijedlozima

Vijeće je usvojilo neke od dokaznih prijedloga pa je tako izvršen uvid u presudu ŽS u Gospiću od 30. srpnja 2003., ŽS u Karlovcu pd 30. lipnja 2005., Rješenje VSRH.

Pročitana je i liječnička dokumentacija za suprugu okr. Šuputa, Oliveru Šuput.

Obrane optuženika

Željko Šuput ostao je kod svoje obrane iz prijašnjeg postupka. Dodao je kako on nije počinio nikakvo kazneno djelo, a pogotovo ne ratni zločin. Otac je dvoje djece. U Srbiji je bio od 1995. do 2005., kada se vratio u Korenicu.

Milan Panić također je ostao kod obrane iz prijašnjeg postupka. Prigovorio je načinu na koji je vođen zapisnik sastavljen prilikom obavljenog razgovora u Korenici. Fizički i psihički je uništen. Otac je petero djece. U zadnja dva mjeseca dva puta završio je na hitnoj pomoći zbog predinfarktnog stanja. Nakon „Oluje“ otišao je u Srbiju, a 2005. vratio se u Hrvatsku.

Završni govori

Zamjenik ŽDO u svom završnom govoru obrazložio je izmjenu optužnog akta. Naveo je kako je postojala dvojba u vezi statusa oštećenih osoba. Pozvao se na završnu riječ iz ranijeg postupka. Rekao je kako je krivnja 1. i 2. opt. individualizirana. Civili su u zatvoru u Korenici živjeli bez minimalnih higijenskih i ljudskih uvjeta. Bio je prisutan motiv mržnje, optuženik je dolazio u pripitom stanju i iz njegove retorike očito je da se radilo o mržnji po nacionalnoj osnovi. Optužba je svjedocima povjerovala i njihove iskaze smatra uvjerljivima. Štoviše, nikada se nije osjetila želja svjedoka i oštećenika za osvetom. Smatra da su ti iskazi realni i istiniti.

Branitelj I okr. u završnom govoru istaknuo je kako ni nakon ponovljenog postupka činjenično stanje nije potpuno razjašnjeno. Smatra kako je neopravdano odbijeno saslušanje Svetozara Karana jer se radi o osobi koja bi mogla posvjedočiti na okolnost da li je optuženik od početaka ulazio u ćeliju, izvlačio oštećenike, tj. da li je počinio sve ono za što se tereti. Ukazao je i na Ženevsku konvenciju koja točno navodi koje se radnje ne smiju poduzimati prema civilima. No, udariti nekoga u glavu, što nije niti teška tjelesna ozljeda, ne znači počinuti ratni zločin. Postavio je pitanje koja je nečovječnost od strane Šuputa počinjena prema oštećenicima. Predložio je oslobađajuću presudu.

Branitelj II okr. rekao je kako smatra da dokazi o krivnji njegovog branjenika nisu potkrijepili navode iz optužnice. Svjedoci nisu bili ustrajni u svojim iskazima. Također smatra kako nije dokazan tijek boravka njegova branjenika u zatvoru kao niti njegova uloga. Naveo je kako postoji mogućnost zamjene identiteta njegovog branjenika sa još jednom osobom istog prezimena. Podsjetio je kako su oštećenici izjavili kako su ozljede zadobili prilikom uhićenja dok je netko od svjedoka rekao da su se optuženici pojavili tek kasnije. I navod vještaka potkrijepio je stav obrane da se ne može odrediti trenutak dobivanja ozljeda. Nije dokazano aktivno učešće njegovog

branjenika prema zarobljenim osobama u Korenici. Ukazao je i na postojanje dvije pravomoćne odluke koje se odnose na isti inkriminirani period. Naime, smatra kako je riječ o već presuđenoj stvari koja se ima smatrati istinom. Optuženici nisu imali obvezu prihvatiti odredbe ženevske konvencije. Pobunjeničke strukture nisu njima obuhvaćene. Ženevska konvencija je apstraktan pojam koji nije uveden u pravni sustav odgovarajućom procedurom. Nije niti utvrđeno u kojoj funkciji su optuženici dolazili u zatvor u Korenici. U provedenom postupku narušen je i princip poštenog suđenja. Obrana je zakinuta za mogućnost osporavanja optužbe. Prihvaćeni su svi dokazni prijedlozi optužbe, a nisu oni obrane. Zbog presuđene stvari zatražio je oslobađajuću odluku.

Oba branitelja predložila su da se protiv njihovih branjenika ukinu dosadašnje mjere opreza.

Objava presude zakazana je za **12. lipnja 2012. godine.**